

UMOJA - ONE UN nchini Tanzania

Uswakekete Wasichana, Piga Vita Ukeketaji

Toleo Na. 76
Januari - Februari 2018

Vidokezo

- Serikali yapongeza msaada wa UNESCO kwa redio za jamii
- Kutoa msukumo kwa majukwaa ya VVU ili kuongeze upatikanaji wa tiba kwa saratani ya kizazi
- UNICEF yazindua kampeni ya 'Kila Mtoto Aishi'

Mtaalamu wa Afya ya Uzazi na Akina Mama wa UNFPA, Ofisi Ndogo za Zanzibar, Bi. Batula Hassan Abdi, akieleza kuhusu kukomesha ukeketaji. [Picha | UNFPA](#)

kukata na kuondoa kinembe na viungo vingine vya nje ya uke—hufanywa kama sehemu ya utamaduni nchini Tanzania na huwa ni kwa sababu zisizo za kitabibu, ambapo katika duru za kimataifa kitendo hiki huchukuliwa kuwa ni ukiukwaji wa haki za binadamu za wasichana na wanawake. Siku ya Kimataifa ya Kutostahimili Kabisa Ukeketaji huadhimishwa kila Februari 6.

Kwa mujibu wa takwimu rasmi, Kasilimia 18 ya wanawake nchini Tanzania wamepitia madhira ya kukeketwa. Utamaduni huu ni ukatili mkubwa. Matokeo yake yanaathiri afya ya mwanamke hasa wakati wa kujifungua, kushiriki tendo la ngono

na kujisaidia haja ndogo. Zaidi ya hayo, mara nyingi ukeketaji hufanyika katika mazingira machafu kwa kutumia kiwembe, kisu au kipande cha kioo kilichopasuka.

Ukeketaji—yaani kile kitendo cha

Ukeketaji ni utamaduni wa kawaida katika makabila ya kaskazini mwa Tanzania. Koo za makabila hayo bado zinachukulia ukeketaji kama utamaduni muhimu, ingawa zimefanywa juhudi nyingi na serikali kwa kushirikiana na mashirika ya kitaifa na kimataifa ili kupiga vita mila hii potofu ambayo inawasababisha **Inaendelea ukurasa wa 2**

Kauli ya Serikali:

“...Niwaombe, Waheshimiwa Mabalazi, mwakani, mjiandae kuja Dodoma, ambako viongozi wengi wa Serikali tayari wamehamia, ikiwa ni pamoja na Mawaziri, Waziri Mkuu na Makamu wa Rais. Mimi pia natarajia kuhamia mwaka huu...Napongeza Umoja wa Mataifa na mashirika yake kwa kuanza mchakato wa kuhamia Dodoma, ambapo mwezi Desemba 2017, walifungua Ofisi zao za Muda. Hongereni sana!”

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dkt. Dr. John Pombe Magufuli, akizungumza na jamii ya wanadiplomasia katika Hafla Maalumu ya Mwaka wa Wanadiplomasia January 9, 2018.

Inatoka ukurasa wa 1

wasichana maumivu makali na fedheha.

“Natoa wito kwa wadau kuungana na serikali katika kupiga vita ukeketaji,” anasema Mkuu wa Wilaya ya Tarime, Mkoani Mara, Bw. Glorious Luoga. Zaidi ya wasichana 800 kutoka katika koo nne za Kikurya walifanyiwa kitendo hiki cha ukatili mwezi Desemba, 2017.

Mara nyingi, ukeketaji hufanywa kwa wasichana wadogo wa umri kati ya uchanga hadi miaka 15. Kitendo hiki kinaakisi kukosekana kwa usawa kati ya jinsi, ni ishara wazi ya ubaguzi wa hali ya juu dhidi ya wanawake na wasichana. Ili kuhamasisha jamii kuachana na mila hii ya ukeketaji, juhudi za pamoja na za kimkakati zinahitajika, ni lazima juhudi hizo zihusishe jamii nzima na kuweka mkazo katika haki za binadamu na usawa wa jinsia.

Nchini Tanzania, UNFPA na UNICEF zinafanya kazi katika ngazi ya jamii, zikishirikiana kwa karibu na serikali na vyama vya kiraia, kuendesha

Ofisa Utawala wa UNFPA, Bi. Diana Mhela akitoa ujumbe wake katika Siku ya Kimataifa ya Kutovumilia Kabisa Tohara ya Wanawake: Msichana asikeketwe kwa jinsi yoyote ile. **Picha | UNFPA**

kampeni zinazolenga kukuza uelewa kuhusu ukeketaji. Juhudi hizi, zinaongezewa nguvu na majadiliano katika ngazi ya sera, msisitizo wa mazungumzo katika jamii na uwezesaji wa jamii ili kuchukua

hatua za pamoja kukomesha vitendo hivyo. Vilevile, juhudi zinalenga kushughulikia mahitaji ya wanawake na wasichana wanaohangaishwa na matokeo ya kitendo hicho ya kushiriki tendo la ngono.

Serikali yaipongeza UNESCO kwa msaada wake kwa redio za jamii

Shirika la Umoja wa Mataifa la Elimu, Sayansi na Utamaduni (UNESCO) kwa kushirikiana na Shirika la Maendeleo ya Habari Tanzania na mtandao wa redio za jamii nchini Tanzania ziliungana na wadau wengine wa habari duniani ili kuadhimisha Siku ya Redio Duniani ambapo Serikali iliipongeza UNESCO kwa msaada wake kwa redio za jamii nchini Tanzania.

Siku ya Redio Duniani iliadhimishwa mkoani Dodoma mnamo Februari 13, ambapo mgeni rasmi alikuwa Naibu Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Mh. Juliana Shonza, aliyemwakilisha Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Mh. Dkt. Harrison Mwakyembe. Ujumbe wa mwaka huu, Redio na Michezo, unaangazia katika Uanuwai wa Habari za Michezo; Usawa wa Jinsia katika Kutangaza Habari za Michezo; na Amani na Maendeleo kupitia

Mkuu wa Mkoa wa Dodoma, Dkt. Binilith Mahenge (kulia), akizungumzia mafanikio ya msaada wa UNESCO kwa redio za jamii katika kutoa elimu ya VVU/UKIMWI. Walioketi katika meza kuu pamoja naye ni: Naibu Waziri wa Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, Mh. Juliana Shonza (katikati) na Kaimu Kiongozi Mkuu wa UNESCO, Bi. Faith Shayo (kushoto). **Picha | Zainul Mzige**

Inaendelea ukurasa wa 3

Inatoka ukurasa wa 2

Utangazaji wa Habari za Michezo.

Uwasilishaji kuhusu jinsia na michezo, yanayopendekezwa kufanywa na yanayokatazwa katika uandishi wa habari za mtandaoni na midahalo ya michezo; shairi lenye ujumbe mzito; ngoma ya asili; ushuhuda kutoka kwa nyota wanawake kwenye uandishi na utangazaji michezo; na mechi ya mpira wa miguu kati ya watendaji katika redio za jamii na waandishi wa mkoani Dodoma vilinogesha tukio zima.

Katika hotuba yake ya ufunguzi, Naibu Waziri alipongeza msaada wa UNESCO akieleza kwamba imeziwezesha jamii za pembezoni kupata taarifa muhimu za maendeleo. Mkuu wa Mkoa wa Dodoma, Dkt. Binilith Mahenge, alitumia jukwaa hilio kuishukuru UNESCO kwa udhati wake kusiadia vituo vya redio za jamii.

Dkt. Mahenge aliishukuru UNESCO akisema Radio Kitulo (redio ya jamii iliyoko Makete na iliyopata msaada wa UNESCO) imetoa mchango mkubwa katika kujenga uelewa juu ya janga la VVU/UKIMWI na hivyo kusaidia kupunguza maambukizo. Kaimu Msimamizi wa UNESCO

Kaimu Kiongozi Mkuu wa UNESCO, Bi. Faith Shayo (kushoto) akitoa wito kwa watendaji katika redio za jamii kuhakikisha wanatumia nafasi zao kwa namna ya uwajibikaji ili kuimarisha amani, usawa wa jinsia, kuvumiliana na maendeleo.
Picha | Zainul Mzige

kutoka Dar es Salaam, Bi. Faith Shayo, alitoa wito kwa watendaji katika redio za jamii kuhakikisha wanatumia vyombo vyao vya utangazaji kwa namna inayoonyesha ukomavu ili kuimarisha amani, usawa wa jinsia, kuvumiliana na maendeleo.

UNESCO, kwa msaada wa fedha kutoka Shirika la Maendeleo la

Uswisi (SDC), husaidia redio za jamii na Mtandao wa Vyombo vya Habari vya Jamii (Tanzania Development Information Organization - TADIO). Msaada huo unalenga kuhakikisha kwamba watu nchini Tanzania, hasa walio kwenye umaskini, wanawake na wasichana, wanajengewa uwezo ili kufanya maamuzi sahihi kuhusu masuala yanayohusu maisha yao ya kila siku.

Wajumbe wakishiriki katika ngoma ya asili wakati wa kuadhimisha Siku ya Redio Duniani mwaka 2018. **Picha | Zainul Mzige**

RIPOTI MAALUMU SEHEMU YA I: Shirika la IOM Latoa Hifadhi kwa Waathirika wa Vitendo vya Ukatili

Vyerehani zikiwa katika kituo cha manusura wa Ukatili dhidi ya Wanawake na Watoto kinachoendeshwa na IOM, hivi vinatumika kutoa stadi zitakazowasaidia manusura kujitegemea baada ya kutoka katika kituo.

Picha | Maktaba.

Mwaka jana, serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, kupitia Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, ilizindua Mpango Kabambe wa Taifa wa Kukomesha Ukatili dhidi ya Wanawake na Watoto (NPA-VAWC 2017/18 – 2021/22). Ili kuunga mkono juhudi za kutekeleza NAP-VAWC mkoani Kigoma, Umoja wa Mataifa, watumishi wa serikali na serikali ya Norway walizindua makazi kwa ajili ya manusura wa vitendo vya ukatili dhidi ya wanawake na watoto (VAWC) huko wilayani Kasulu.

Makazi hayo ni sehemu muhimu ya Mpango wa Pamoja wa Mkoa wa Kigoma (KJP) na yanaendeshwa na Shirika la Kimataifa la Wahamiaji (IOM). Kukomesha ukatili huo ni matokeo muhimu ya KJP ambayo inapasa fedha kutoka Serikali ya Norway na inatekelezwa kwa pamoja na IOM, UN WOMEN, UNICEF na mamlaka za serikali za mitaa.

Usimamizi wa kila siku wa makazi hayo unasimamiwa na AZISE inayoitwa Wote Sawa na hivi sasa inatoa makazi kwa watoto 12, ambapo 10 ni wasichana na wawili ni

wavulana, wenye umri kati ya miaka 6 na 17. Watoto hawa wanatoka katika wilaya za Nzega, Mwanza, Kasulu, Kakonko na Buhinda. Makazi yanafanya kazi kwa karibu na dawati la Ukatili wa Jinsia katika Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu ili kubaini na kuwasaidia manusura wa vitendo vya ukatili. Makazi hayo yana uwezo wa kuchukua watu 15 wanaoweza kukaa hapo kwa mwaka mzima.

Kesi nyingi za aina ya migogoro zilizopigiwa ripoti ni ubakaji, kazi ngumu za nyumbani, au matatizo katika familia ambayo yote yanasababisha mazingira kutokuwa salama kwa watoto. Makazi hayo yanalenga kushughulikia ukatili na VAWC na hatimaye kuwaunganisha waathirika katika mfumo utakaowapa nafasi ya kuishi maisha bora zaidi. Makazi hayo pia yanaendesha programu ya mafunzo ya ujuzi yanayotolewa kupitia elimu isiyo rasmi na stadi za ufundi.

Kipengele cha elimu isiyo rasmi chenye kinalenga kuwaingiza watoto katika mfumo rasmi wa elimu ya msingi. Hadi kufika Januari, 2018, watoto wanne tayari

wameandikishwa katika shule za msingi katika wilaya hiyo. Mafunzo ya ufundi stadi yanatolewa kwa watoto waliovuka umri wa kujiunga na elimu ya msingi ili kuimarisha ujuzi wao na kuchangia katika kuwajengea uwezo wa kujimudu kiuchumi.

Bi. Ruth Kilezu, ambaye ni ofisa ustawi wa jamii anayefanya kazi katika kituo hicho, alisema kwamba kuna changamoto kubwa kwa maana ya uwezo mdogo wa makazi (kituo) kupokea idadi kubwa ya wanawake na watoto wenye uhitaji. Wakati ambapo programu inalenga kushughulikia mahitaji ya wale wanaotokea katika wilaya za Kasulu, Kibondo na Kakonko, kwa sababu ya ukosefu wa vituo kama hivyo katika wilaya za jirani, kituo hiki kinalazimika kuwapokea.

Upanuzi wa kituo utawezesha kupokelewa wanufaikaji kwa idadi kubwa zaidi. Zaidi ya hayo, una umuhimu wa mkakati kamilifu wa kuhitimisha ukaaji ambao utahakikisha kwamba hao wanaomaliza muda wa kukaa kituoni wanaingia vema katika jamii na kujitegemea kikamilifu.

RIPOTI MAALUMU SEHEMU YA II: Ushiriki wa Jamii katika Wilaya ya Kasulu Kuwasaidia Wasichana na Wanawake Vijana Walio katika Balehe

UNESCO inaandaa warsha ya kushirikisha jamii ili usaidia elimu ya wasichana katika Wilaya ya Kasulu, Mkoa wa Kigoma. *Picha | UNESCO*

Katika maeneo ya vijijini, masoko kama jioni yanatajwa kama miongoni mwa masuala yanayoathiri elimu ya msichana na ni miongoni mwa vyanzo vya mimba za mapema na zisizokusudiwa. Vijiji vingi havina umeme, maana yake ni kuwa masoko mengi ya jioni, ambayo huendeshwa katika maeneo ya wazi, huwa hayana vyanzo vinavyotosheleza vya mwanga. Usalama, hasa wa wasichana wadogo na wanawake unakuwa si wa uhakika. Kwa wengine, masoko hayo ya jioni yanawapa fursa ya kukutana kati ya wavulana na wasichana.

Kwenye warsha iliyofanyika wilayani Kasulu, Mkoa wa Kigoma, kwa kuzishirikisha jumuiya kutoka kata tano ili kuunga mkono elimu ya mtoto wa kike, suala la masoko ya jioni lilitajwa kama sababu inayowakwamisha wasichana walio kwenye balehe kufikia malengo ya kielimu. Wasichana wawili waliopata

mimba, mmoja akiwa na miaka 15 na mwingine miaka 16, walialikwa katika warsha hiyo kuzungumzia yaliyowapata. Warsha iliendeshwa na Shirika la Umoja wa Mataifa la Elimu, Sayansi na Utamaduni (UNESCO), yote ikiwa ni sehemu ya Programu Kabambe ya Pamoja ya Kigoma (KJP).

Kwa sababu ya mazingira ya kijamii na kiutamaduni, wasichana walio kwenye balehe hujikuta wakinaswa katika uhusiano unaowasababisha kupata mimba wasizozitarajia. Uhusiano wa aina hiyo mara nyingi huanza katika masoko ya jioni. Wasichana waliopata ujauzito hawaruhusiwi kuendelea na masomo, kwa hivyo ndoto zao za kielimu zinakuwa zimekatishwa. Jambo la kushangaza, wanapoulizwa kuhusu baba wa watoto wao, wasichana walio wengi hugoma kuwataja watu waliowapa mimba.

Badala ya kupewa msaada wa kutosha, msichana mjamzito

anaaminika kwamba alijirahisisha na kuwa na tabia mbaya na kwa hiyo inakuwa ni shauri lake kwa madhira yaliyompata. Wakosaji wa ukweli ni nadra kupatikana na kuadhibiwa kwa mujibu wa sheria.

Jamii ya Kasulu inatawaliwa sana na mfumo-dume ambapo wanawake hawana nafasi sana za kutoa uamuzi, nafasi ambayo pengine ingewasaidia katika kuleta ushawishi wa kubadili baadhi ya uamuzi kwa kuhusiana na vitendo vya ukatili kwa msingi wa jinsia. Suala hili lilijadiliwa wakati wa warsha ya UNESCO iliyofanyika mwezi Desemba, 2017 na kuwashirikisha wanajamii. Warsha ilikuwa na lengo la kuunga mkono elimu ya mtoto wa kike. Mapendekezo yalitolewa ili kuhamasisha shughuli za kiuchumi lakini wakati huohuo kuhakikisha usalama na ulinzi wa wanawake na wasichana

Moja ya madarasa yaliyo katika kituo cha manusura wa Ukatili dhidi ya Wanawake na Watoto cha IOM.

Mabweni katika kutuo cha kituo cha manusura wa Ukatili dhidi ya Wanawake na Watoto cha IOM.

Wanawake wakiwa katika soko kuu la Kasulu wakishiriki katika utafiti wa ushauri wa Uwezeshaji Vijana na Wanawake Kiuchumi (YWEE).

Mshauri wa UNDP, Bw. Mussa Mashishanga (katikati), akiwasaidia wanachama wa Kikundi cha Tumaini Village Community Bank (VICOBA) katika Wilaya ya Kakondo, Mkoa wa Kigoma, katika kutumia mashine ya kukaushia mihogo baada ya kuisindika.

Mshauri wa UNDP, Bw. Mussa Mashishanga, akijadiliana na wanachama wa Tumaini Village Community Bank (VICOBA) wakati wa utafiti uliofanyika katika Wilaya ya Kakondo, Mkoa wa Kigoma.

Mshauri wa UNDP, Bw. Mussa Mashishanga (katikati), akibadiliana mawazo na wakazi wa Kijiji cha Juhudi, Wilaya ya Kakondo, kuhusu masuala yanayoenda na uwezeshaji kiuchumi.

Kutoa msukumo kwa majukwaa ya VVU ili kuongeza upatikanaji wa tiba kwa saratani ya kizazi

Wawakilishi wa mitandao ya wanawake wanaoishi na VVU kutoka Tanga, Geita, Njombe na Songwe, waliopata mafunzo kutoka kwa Mama Basilisa kuhusu upimaji wa saratani ya kizazi na matiti.
Picha | UNAIDS

Bi. Basilisa Ndonde ana tabasamu pana usoni mwake anapotembea kuingia ofisini kwake katika asasi ya kiraia ya Msaada wa Uhamasishaji Afya Tanzania (Tanzania Health Promotion Support--THPS). Ni Februari 4, ambayo ni siku muhimu kwake—Siku ya Saratani Duniani. Anaratibu mradi unaojulikana kwa jina la Afya Jali. Mradi huu unafadhiliwa na Shirika la Umoja wa Mataifa la UKIMWI (UNAIDS) kama sehemu ya Mpango wa Umoja wa Mataifa wa Msaada wa Maendeleo 2016-2021 (UNDAP II). Lengo ni kukuza uelewa kuhusu saratani ya kizazi na matiti miongoni mwa wanawake wanaoishi na VVU.

Wanawake wanaoishi na VVU wana uwezekano wa takribani mara nne au tano zaidi wa kupata saratani ya kizazi kuliko wenzao wasio na VVU. VVU hupunguza nguvu za mfumo wa kinga ya mwili, na hupunguza uwezo wa mwili wa kupamabana na magonjwa nyemelezi kama vile kaswende na kisonono (Human Papillomavirus--HPV), ambayo husababisha asilimia 70 ya saratani za kizazi. Tanzania inashika nafasi ya sita duniani kwa kuwa na matukio mengi ya saratani ya kazazi na

nafasi ya saba kwa kuwa na mzigo mkubwa wa wenye VVU.

Mama Basilisa anaweza kujivunia mafanikio yake kupitia mradi huo hadi sasa. Kwa kushirikiana na Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto na mtandao

wa wanawake wanaoishi na VVU Tanzania, amewezesha kuandaliwa kwa machapisho mbalimbali na msaada wa kazi kwa wafanyakazi wa afya na ustawi wa jamii kuwapa elimu wanawake kuhusu umuhimu wa kupimwa saratani za kizazi na matiti.

Mama Basilisa ameandaa mikutano ya utambulisho katika mikoa minne ambako mradi unatekelezwa (Tanga, Geita, Njombe na Songwe) kwa kushirikiana na timu za menejimenti za afya za halmashauri, ambako takwimu za msingi kuhusu kuenea kwa huduma za saratani kutoka katika vituo vya afya wanavyoshirikiana navyo zilitolewa, ili kuongeza uwezo wao wa kusaidia mradi.

Vilevile aliandaa warsha ya mafunzo kwa wakufunzi kwa ajili ya wawakilishi wanawake 30 kwa ajili ya vikundi vya watu wanaoishi na VVU katika mikoa hiyo minne. Wawakilishi hawa hivi sasa wana wajibu wa kuhimiza na kutoa elimu kwa wanarika wao kuhusu saratani za kizazi na matiti na kuwahimiza kujiweka wazi ili kuondoa tatizo la unyanyapaa.

Mama Basilisa Ndonde, Mratibu wa Mradi wa Afya Jali chini ya Tanzania Health Promotion Support (THPS), akionyesha mwongozo mpya wa Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto kuhusu saratani za viungo vya uzazi. **Picha | UNAIDS**

UNICEF yazindua kampeni ya 'Kila Mtoto Aishi'

Mnamo Februari 20, UNICEF ilizindua kampeni yake ya hivi karibuni duniani kote, Kila Mtoto AISHI, kudai na kutafuta suluhu kwa niaba ya watoto wote wachanga duniani. Kampeni hii ya miaka mingi inalenga kusisitiza kuokoa uhai wa watoto wachanga na afya yao, ambayo ni yakinifu kabisa kiutendaji na inaendana vema na kile ambacho UNICEF inakiamini, yaani usawa wenye haki.

Jumla ya watoto wachanga milioni 2.6 wanakufa kila mwaka; miongoni mwao karibu watoto wachanga milioni moja wanakufa siku hiyo wanapozaliwa. Vifo vilivyo vingi vinazuilika, na vingi vinatokea katika jamii nyonge zaidi duniani.

Kupitia kampeni hii, UNICEF inatoa wito wa dharura kwa serikali, watoa huduma za afya, wafadhili, sekta binafsi, familia na wafanyabiashara kuhakikisha uhai wa kila mtoto unalindwa: kwa kuwasaidia madaktari, manesi na wakunga wenye ujuzi katika matunzo ya akina mama na watoto wachanga; kuwahakikishia vituo vya afya vilivyo safi na vyenye vifaa vyote na vinavyofikika kwa urahisi na kila mama na mtoto; kuweka kipaumbele katika utoaji wa dawa na vifaa-tiba vya kuokoa uhai kwa kila mama na mtoto; na, kwa kuwawezesha wasichana walio katika balehe, akina mama na familia kudai na kupokea huduma bora za afya.

Nchini Tanzania, kampeni za mwaka

mzima zimekwishazinduliwa kwa lengo la kusaidia upazwaji sauti katika maswala yanayohusu vifo vya akina mama na watoto wachanga. Lengo ni kuleta msukumo wa kitaifa katika maswala, kwa kulenga vijana walio kwenye balehe, akina mama wajawazito na wanaonyonyesha na huku wakiwa katika mazingira magumu kabisa.

Kampeni hii inafuatia ripoti kuu ya UNICEF juu ya vifo vya watoto wachanga iliyoazinduliwa katika siku hiyohiyo ikionyesha kwamba vifo vya watoto wachanga bado viko juu sana kote duniani na bado ni tishio, hasa kwa nchi maskini kabisa duniani.

Kote duniani, nchi zenye uchumi duni, wastani wa vifo kwa watoto wachanga ni 27 kwa kila vizazi-hai 1,000, ripoti hiyo inasema. Katika nchi zenye kipato cha juu, wastani ni vifo 3 kwa kila-uzazi hai 1,000. Nchini Tanzania, wastani wa vifo vya watoto wachanga ni 25 kwa kila-vizazi hai 1,000, kwa mujibu wa Utafiti wa Demografia na Afya Tanzania (TDHS 2015-16). Endapo kila nchi ingalipambana kupunguza wastani hadi kufikia ule wa nchi zilizoendelea hadi ifikapo 2030, basi jumla ya maisha milioni 16 yangaliokolewa.

Nchini Tanzania, kuna hatua kubwa imepigwa katika kupunguza vifo miongoni mwa watoto wenye umri chini ya miaka mitano, hata hivyo, mafanikio hayo bado hayajaonekana

kwa vifo vya watoto wachanga na akina mama. Tanzania ni miongoni mwa nchi zenye viwango vya juu kabisa vya vifo vya watoto wachanga duniani: takribani watoto 39,000 hufa kila mwaka, miongoni mwao watoto 17,000 hufa siku ya kuzaliwa kwao. Watoto wengine 47,550 huzaliwa wakiwa wameshakufa na takribani akina mama 8,000 hufa kila mwaka wakati wa kujifungua.

“Takribani vifo 6 katika 10 hutokea katika mwaka wa kwanza wa maisha yao, wakati huohuo vifo 4 kati ya 10 hutokea katika mwezi wa kwanza tangu kuzaliwa kwao. Tunaweza kuokoa maisha haya kwa kutua huduma za afya rahisi na zisizo na gharama, lakini zilizo bora ambazo hazina budi kumfikia na kufikiwa na kila mama na mtoto wake mchanga kote nchini. UNICEF imejizatiti kusaidia jitihada za serikali za kupunguza viwango vya vifo vya watoto wachanga. Hatuna budi kujizatiti kumpa kila mtoto fursa sawa pale anapoanza maisha yake. Ni kitu sahihi na cha maana cha kufanya,” alisema Maniza Zaman, Mwakilishi wa UNICEF nchini Tanzania.

“Hatua chache na ndogondogo kutoka kwetu sote zinaweza kuleta uhakika wa hatua ndogondogo za mwanzo za watoto hawa wachanga,”

Henrietta Fore, Mkurugenzi Mtendaji wa UNICEF.

Mh. Angelina Mabula afanya ziara katika maeneo ya Pradi wa Mpango wa Matumizi ya Ardhi wa Saemaul, Wilaya ya Chamwino, Dodoma

Mnamo Februari 10, Mh. Angelina Mabula, Naibu Waziri wa Ardhi na Maendeleo ya Mkazi ya Watu alitembelea maeneo ya mradi ya WFP huko wilayani Chamwino, Mkoa wa Dodoma, Tanzania. Ziara hiyo ilihusisha kukagua Mradi wa Mpango wa Matumizi ya Ardhi, ambao ni sehemu ya mradi wa Jamii za Kutokomeza Njaa Kabisa wa SAEMAUL (SAEMAUL Zero

Hunger Communities project--SZHC), ambao unafadhiliwa na WFP kwa kushirikiana na Shirika la Ushirikiano wa Nje wa Kimataifa la Korea (KOICA) na Good Neighbours International (GNI) kama washiriki katika utekelezaji.

SZHC inalenga kutoa msaada kwa kaya zilizo hatarini zaidi na zinazoishi katika vijiji vitatu vya Wilaya ya

Chamwino kupitia malengo yake makubwa matatu ya kuongeza upatikanaji wa maji, kuimarisha ubora wa miundombinu ya jamii na kuongeza kipato na usalama wa chakula katika ngazi ya familia. Katika hotuba yake, Mh. Mabula alielezea manufaa ya Mpango wa Matumizi ya Ardhi, akisisitiza kwamba kuwa na

Inaendelea ukurasa wa 10

Naibu Waziri wa Ardhi na Maendeleo ya Makazi ya Watu, Mh. Angelina Mabula, akikutana na wanufaika wa Jamii za Kupinga Vita Njaa Kabisa za SAEMAUL wanaofadhiliwa na WFP, KOICA na GNI.

Picha | Serena Okawa / WFP

Inatoka ukurasa wa 9

hati miliki za ardhi kutawasaidia watu na jamii kupata mikopo kutoka katika mabanki kupitia hati zao na umiliki wao, na kwa hiyo kuwawezesha kushiriki katika shughuli fulani kama vile kilimo na ufugaji.

Naibu Waziri pia alisisitiza kwamba Mpango wa Matumizi ya Ardhi utasaidia kuzuia na kupunguza migogoro kati ya wanajamii na majirani zao. Zaidi ya hayo, alirejea kusisitiza umuhimu wa kutunza mazingira, ambapo alishauri jamii kupanda miti mipya badala ya

kukata iliyopo. Alitumia mfanono wa Sunseed Tanzania Technologies, ambalo ni jiko la udongo linalotumia kuni kidogo ambalo lilianza kutumiwa na kaya 105 kupitia AZISE mahalia, na aliwasisitiza wanajamii kushiriki kikamilifu katika vuguvugu la kupunguza matumizi ya kuni katika shughuli zao za kila siku.

Wakati wa ziara yake, Mh. Mabula alitambua kazi iliyofanywa kupitia SZCH na kupongeza msaada wa WFP na GNI katika kuimarisha Njia za Kujipatia Kipato (IGA), hasa mradi wa utengenezaji matofali ili kusaidia vikundi vya vijana. Alitoa

changamoto kwa vikundi hivi kwamba badala ya kufyatua mafotali kwa ajili ya wengine, ni muhimu na wao wajenge nyumba zao wenyewe za kisasa kwa matofali ya pini.

Mh. Mabula aliahidi msaada wa kifedha, ikiwemo mifuko mitano ya saruji, kwa wanakikundi watakaojenga nyumba zao wenyewe hadi ifikapo mwezi Mei, mwaka huu. Alihitimisha hotuba yake kwa kusema kwamba kipato wanachokipata kupitia shughuli hizo za IGA ni vizuri wazitumie kuinua viwango vya maisha yao, kama vile kujenga nyumba bora zilizozeekwa kwa bati na kusaidia kuinua elimu ya watoto wao. Katika kuhitimisha, Mh. Mabula alitoa vyeti vya umilki ardhi vya kimila kwa kaya nane katika vijiji vya Suli, Fufu na Chiboli.

Siku za Umoja wa Mataifa:

- 8 Machi – Siku ya Wanawake Duniani
- 22 Machi – Siku ya Maji Duniani
- 24 Machi – Siku ya Kifua Kikuu Duniani
- 25 Machi – Siku ya Kuwakumbuka Waathirika wa Utumwa
- 7 Aprili – Siku ya Kimataifa ya Kutafakari Mauaji ya Kimbari ya Rwanda
- 25 Aprili – Siku ya Malaria Duniani
- 3 Mei – Siku ya Uhuru wa Vyombo vya Habari

Umoja wa Mataifa Madhubuti kwa Dunia Bora Zaidi !

Mabadiliko ya UN kwa ufupi

Tanzania ni moja kati ya nchi zinazoongoza katika mpango wa kufanya kazi pamoja. Tangu Julai 2016, timu ya wakuu wa Mashirika ya Umoja wa Mataifa Tanzania wamekuwa wakiufanyia kazi mpango. Mpango wa Umoja wa Mataifa wa kusaidia Tanzania (UNDAP II). Kwa taarifa zaidi kuhusu mipango na mapitio ya UN tembelea:

www.undg.org

United Nations
TANZANIA
Delivering as One

UN Resident Coordinator's Office

Communications Specialist

hoyce.temu@one.un.org

Phone : (+255) 22-219-5021

Kwa taarifa zaidi tembelea: tz.one.un.org